Vuoden 2006 ayrshireaktiivi
KARHILAN AYRSHIRE

Vuoden ayrshireaktiivi – tunnustuspalkinnon vuodelta 2006 sai Pekka Suutarin ja Silja Sundellin Karhilan Ayrshire Ristiinasta. Karhilassa on jo vuosia panostettu ayrshirejalostukseen, mikä näkyy hienoina eläiminä ja kovina tuotoksina. Näyttelymenestystäkin on tullut niin luokissa kuin junnukisoissa. Pojat Santeri ja Sauli sekä poikien serkku Kaisa ovat taitavia eläintenesittäjiä.

Yksi hienoimmista näyttelyhetkistä Pikku-Mansikissa 2005, kun kaikki Championkehän eläimet olivat Karhilan Ayrshiren. Eläimet vasemmalta: Kildare Daisy ET, HH Tia Marie Sue ET, Karhilan Salma ja Hjärterum Gunnel (Ayrshire Champion). Kuva: Miia Ikonen.

Tilan historiaa ja nykypäivää

Karhilan tila on Pekan kotitila ja se on ollut samalla suvulla jo vuodesta 1732. Tila siirtyi aikanaan Pekalle, sillä Pekka oli perheen ainoa poika. Pekka on ollut lehmien kanssa tekemisissä lapsesta asti. Äidin ollessa torikauppiaana lehmien lypsy kesäisin jäi Pekan vastuulle Pekan ollessa 12-vuotias. Toisaalta vastuu herätti kapinaa, toisaalta se saattoi olla hyväksikin... Välillä Pekan kiinnostus lehmiin hiipui, mutta innostuksen herätti uudelleen käänteentekevä lehmä Karhilan Alisa. Alisa oli tilan ensimmäinen näyttelyeläin ja se myytiin donoriksi ydinkarjaan. Vuoden 1994 Ayrshire Championin titteli, jonka Alisa voitti, on yhä Pekalle se kirkkain näyttelymuisto, vaikka tähtihetkiä on ollut sen jälkeenkin. Pekka oli mukana myös Ayrshirekasvattajien hallituksessa 5 vuotta, mutta tällä hetkellä hän haluaa keskittyä tilan hoitamiseen eikä olla esillä koko ajan.

Siljan "lehmätausta" alkaa vasta 15 vuoden iästä. Silloin hänen vanhempansa ostivat kaksi lypsylehmää tuottamaan maitoa lihakarjavasikoille. Sitä ennen Siljalla ei ollut minkäänlaista kosketusta lehmiin. Innostus ja kiinnostus lypsylehmiin kuitenkin syttyi ja sai Siljan lähtemään karjatalouskouluun. Sen jälkeen Silja on ehtinyt olla seminologina, vähän aikaa jalostuskonsulenttina ja emäntänä.

The Ayrshire active 2006 prize was awarded to Karhilan Ayrshire. Silja Sundell, Pekka Suutari and their sons Santeri and Sauli, have attended successfully several shows and showmanship competitions and promoted the Ayrshire Breed in many ways during year 2006.

Nykyään Karhilan tilalla on viljelyksessä noin 60 hehtaaria peltoa, josta 32 hehtaaria on omaa. Metsää on noin 80 hehtaaria. Keskituotos on ollut yli 10000 kg jo lähes koko 2000-luvun. Tilalla tuotetun maidon määrä on Pekan aikana yli kolminkertaistunut alun 70000 litrasta. "On se kiva, kun on tankki täynnä", Pekka naureskelee. Kaikki lisäkiintiöt on ostettu itse. Lehmäpaikkoja Karhilan parsinavetassa on 22. Käytännössä tavoitteena on pitää paikat lypsypaikkoina, joten muutama ummessa oleva lehmä on tiineiden hiehojen kanssa vuokranavetassa.

Kotona oleva nuorikarja on pihatossa. Nuorisoa on reilusti, sillä hiehoja käytetään myös alkionkantajina.

Jalostus ja Lehmät isolla L:llä

Karjasta pääosa on ayrshireä, mutta joukossa on muutama holsteinkin. Ayrshire on kuitenkin Pekalle rakkaampi rotu, sillä alun perin tilalla oli vain ayrshireä. Mustia lehmiä on ostettu, mutta ne eivät ole menestyneet yhtä hyvin kuin ayrshire. Pekalle ayrshiren kilpailukyvyn säilyttäminen oli tärkeää jo alussa. Hän huomasi, ettei se onnistu pelkkiä jalostusarvoja katsomalla vaan kiinnittämällä huomiota myös rakenteeseen. Siljaakin kiehtoo enemmän ayrshiren kuin holsteinin jalostus, sillä ayrshire on "Suomen rotu" holsteinin vallatessa alaa maailmalla. Onhan ayrshire Suomessa valtarotu. Siljan mielestä olisi upeaa saada ayrshire jalostettua sellaiseksi roduksi, joka olisi haluttu myös ulkomailla. Olisi hienoa, jos rotua ei tarvitsisi "hävetä" vaan ayrshiren siemen ja alkiot olisivat kysyttyjä myös Suomen rajojen ulkopuolella. Sekä Pekalla että Siljalla on toimiluvat siementämiseen ja Silja toimii myös seminologina.

Karhilan tilalla on tavoitteena lehmät, jotka ovat käytännöllisiä ja tuottavia. Sonnivalinnat tehdään lehmäkohtaisesti kiinnittäen huomiota erityisesti utarerakenteeseen ja takakorkeuteen. Käytössä on valio- ja nuorsonneja. Sonnin kotimaalla ei ole väliä, kunhan se täyttää tilan tavoitteet. Karhilassa käytetään jalostuksen apuna myös alkionhuuhteluja ja –siirtoja. Pekan sanoin tavoitteena on lehmä, joka "on omistajalleen kaikin puolin miellyttävä". Yksi tällainen lehmä on Jäkälä. Niemen Vernerin tyttäressä Jäkälässä yhdistyvät hyvä tuotos (paras 305 päivän tuotos yli 13000 kg) ja hyvä rakenne (Ayrshire Champion Farmarissa 2004). Jäkälää on huuhdeltu kahdesti, Tyrisevän Miqurilla ja Purolan Orkolla. Tyttäriä molemmista huuhteluista on sekä kotitilalla että muilla tiloilla. Toinen lehmä, jota ei voi jättää mainitsematta, on Kalliolan Istohin tytär Lahja. Lahja ostettiin Pekan serkulta hiehona. Lahja lypsi 50-tonnariksi asti ja jätti jälkeensä 4 tytärtä. Erityisesti viimeinen tytär Taika (i: Ice Man) on omistajiensa mieleen.

Kuvassa Jäkälä Muurikin Ayrshire Champion vuonna 2004. Kuva: Tiina Tahvonen.

Kansainvälisyyttä

Valtakunnan rajat eivät ole olleet rajoitteena, kun Pekka ja Silja ovat hankkineet karjaansa parempaa ainesta. Ruotsista on tuotu kaksi hiehoa, Hjärterum Pardner Gunnel ja Lunden Ice Man Tometta. Lisäksi Silja toi jo ensimmäiseltä Kanadan matkaltaan kuusi alkiota. Alkioista saatiin kolme vasikkaa: lehmävasikka Kildare Daisy ET ja sonnit Kildare Dupont ET ja Kildare Darude ET. Kaikki kolme vaikuttavat nyt muualla. Daisy olisi ollut liian iso Karhilan tilan parsiin, joten se muutti Joukolan tilalle Marttilaan ja on nyt yhteisomistuksessa Laiholahtien kanssa. Daisy on menestynyt hyvin uudessa kodissaan. Sonneista Dupont on myyty keinosiemennykseen ja Darude on tilasonnina ja siltä on jo useita lupaavia tyttäriä.

Kansainväliset linkit eivät rajoitu eläinainekseen. Silja on kulkenut kanadalaisen luokittajan Yves Charpentierin mukana luokituskierroksilla. Yvesin mukana Silja on oppinut katsomaan eläimiä uudella tavalla. Utareen ja jalkojen lisäksi myös rungossa ja lantiossa on paljon huomioitavia ja lehmän toimivuuteen vaikuttavia ominaisuuksia.

Näyttelyt ja junnut

Karhilan tila on ollut mukana näyttelytoiminnassa

jo yli 10 vuotta. Karhilan Alisan sorkanjälkiä Ayrshire Championiksi on seurannut moni tilan lehmä. Siljan mielestä yksi hienoimmista hetkistä näyttelyissä oli Pikku-Mansikissa Pohjois-Savossa vuonna 2005, kun championkehään asteli neljä eläintä: kaksi hiehoa ja kaksi lehmää, jotka olivat kaikki Karhilan tilalta. Viime vuonna yksi iloisimpia yllätyksiä oli alkiona tilalle tulleen Rounion Ulma ET:n luokkavoitto Yllätys-näyttelyssä ja Junior Championin titteli. Pekan mukaan näyttelymenestys ei silti ole tärkeintä vaan karjahenki ja mukana oleminen. Yhtenä hienona hetkenä Silja mainitsee vielä viime vuoden Farmarin ayrshirekarjasarjan. Jo siinä mukana oleminen oli upeaa.

Yksi huippuhetki oli myös viime vuonna Anjalankoskella pidetyn Muurikki-näyttelyn junior handler –kilpailu. Tilan pojat Santeri ja Sauli sekä serkkutyttö Kaisa voittivat kukin oman luokkansa ja olivat sitten yhtä aikaa championkehässä. Silja kertoo tunteneensa suurta ylpeyttä, kun lapset kävelivät peräkkäin kehään ja eläimetkin kulkivat upeasti. Muissakin näyttelyissä Santeri, Sauli ja Kaisa ovat menestyneet hienosti ja sijoitukset ovat löytyneet tuloslistan kärkipäästä. Toivottavasti innostus säilyy jatkossakin!

Salla Rautio